Svenska Canada-Tidningen

Printed and published every Thursday by the CANADA WEEKLY PRINTING COMPANY, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its office and place of business, 525 Logan ave., Winnipeg, Man. P. M. DAHL, Mgr.

Telephone: Garry 3176.

PRENUMERATIONSPRIS:

Helt år, i förskott	$1.50
Halvt år, i förskott	1.00
Helt år till Förenta Staterna	2.00
Helt år till Sverige	2.50
Halvt år till Sverige	1.50

Prenumerationsmedel kunna sändas såväl i registrerat brev som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa senare, som ej behöva registreras, böra göras betalbara till The Canada Weekly Printing Co., Ltd.

Prenumerant, som önskar sin adress ändrad, ombedes att insända både den gamla och den nya adressen.

Insända prenumerationsmedel kvitteras endast å den gula adresslappen.

ANNONSPRIS PÅ BEGÄRAN.

Efterfrågningar, 3 gånger, ... $1.50
Dödsannonser med svart ram och kors $1.50

Förlovningsannonser, Önskas, etc. 50c per gång å utrymme icke överstigande 1 tum enkel spalt. Betalning för småannonser bör all tid insändas i förskott.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Torsdagen den 15 Januari, 1920.

LÄRORIKT EXEMPEL.

Då vi i näst föregående nummer omtalade den partiella ministerkrisen i Sverige, gjorde vi en antydan om att herrar Schottes och Rydéns avgång satts i samband med sammanstörtandet av "Svensk Imports" affärer. "Svensk Import" var ett affärsföretag, som drevs av huvudsakligen socialister och enligt socialistiska principer. Det har nu ramlat, medförande flere offentliga mäns tvungna avgång från innehavda förtroendeposter. En av dem — herr Molin i Södertälje — omnämndes på Sverigesavdelningen i förra numret. Så har ock riksdagsman Källiman måst avsäga sig sitt förtroendeuppdrag. På Estland har bolaget gjort stora affärer, vilka letts huvudsakligen av konsul Wallén. Denne försvarar "Svensk Import" och säger, att bolaget är solvent. Men det oaktat har man från affärshåll vid två olika tillfällen begärt dess försättande i konkurs. "Socialdemokraten" uttalar sig om saken sålunda. "Med aktiebolaget Svensk imports betalningsinställelse har följt att vissa medlemmar av socialdemokratiska partiet, vilka stå i en framskjuten politisk ställning och inneha allmänna förtroendeuppdrag, blivit inblandade på ett för dem själva och för det parti de tillhöra mycket kompromettérande sätt. Av vad som är känt om aktiebolaget Svensk import och dess verksamhet, är det styrkt att företaget i fråga såsom det blivit skött, är att hänföra till ren kristidsvindel."

Den första konkursansökan mot bolaget inlämnades av advokaten Nils Virgin, som för industriaktiebolaget H. Rahm & C:o åtagit sig att hos Svensk Import inkassera en växel på 29,415 kr. 25 öre. Som emellertid bolaget inställt sina betalningar, anhöll advokaten Wirgin genom sitt ombud att Svensk Import måtte försättas i konkurs. Svensk Imports ombud anhöll om en veckas uppskov för eventuell uppgörelse och i avvaktan på bolagets verkställande direktörs, konsul Walléns, återkomst från sin Estlandsresa. Med bifall till denna anhållan uppsköt rätten målet. Senare inlämnades en ny konkursansökan, vilken dock icke behandlats, när de Sveriges-tidningar, ur vilka vi hämtat våra uppgifter, avsänts. Däremot upplysa dessa tidningar, att från Riga anlända personer berätta att på senaste tiden ha förekommit stora plundringar i Riga, huvudsakligen utförda av lettiska soldater. Så hade de vid tullkajen liggande lagerhusen fullkomligt utplundrats. I dessa lagerhus funnos varor som kort förut anlänt med svenska och holländska ångare, huvudsakligen sill, fläsk, kakao och skodon. Lasterna ha icke blivit betalda till följd av oförmåga hos köpmännen i Riga att betala dem, och de ha till följd av detta lagrats på räkning och risk av utlänska firmor. De svenska och holländska firmornas förluster uppgivas vara enorma.

Enligt vad d:r John Lönnegren på Dagens Nyheters förfrågan meddelat, finns det anledning förmoda att en del av de varor som omtalas i telegrammet tillhört Svensk import. Han ville dock betona att bolagets varulager i Riga ej varit av någon större betydenhet och att plundringen — ifall den över huvud taget ägt rum — därför ej har någon avgörande inverkan på bolagets ställning.

För att icke komplicera problemet har — som framgick av vårt meddelande i näst föregående nummer — den svenska regeringen till de lediga chefsposterna i civil- och ecklesiastikdepartementet utsett partivänner till herrar Schotte och Rydén.

För en tid sedan väckte det stort uppseende att betydande underslev förekommit i Mälarprovinsernas andelsslakteriförening. Saken blev föremål för rättslig utredning, som ledde till att föreningens disponent, A. Nilsson, dömdes villkorligt till ett års fängelse. Denna dom betraktades som synnerligen mild, i synnerhet som den påstådda förskingringen rörde sig om hundratusentals kronor. Enligt Nya Dagligt Allehanda, har det utrönts att de förskingrade medlen tagits i anspråk för att täcka stora förluster, som uppstått på livsmedelsaffärer med Svensk import. De inköpta varorna hade till stor del betalats genom växlar accepterade av disponenten Nilsson i andelsföreningens namn, och på så sätt hade föreningen en vacker dag stått i skuld till bolaget för omkring 700,000 kr. För att täcka detta belopp hade styrelsen måst upptaga ett motsvarande lån.

Sociademokraterna hemma i Sverige — d. v. s. en del av dem — ha med anledning av det inträffade talat om "borgerlig besmittelse." Men därpå svarar Göteborgs Handelstidning sålunda (och detta är lärorikt för oss här i Canada):

"Det är icke det borgerliga samhällsiktets affärsmoral varav de inblandade socialdemokraterna blivit anstuckna. Det är en lika stor åtskillnad mellan de verkliga affärsmännen och de kretsar i vilka de socialdemokratiska förtroendemännen förirrat sig som mellan hederliga svenska bönder på en marknad och de tattarföljen som plåga driva sina affärer där samtidigt. Det är ju i ögonenfallande att inga som hälst verkliga köpmän varit med i dessa företag. Intet enda gammalt åfärshus har intresserat sig för Svensk Imports versamhet. Det är idel amatörer som här fuskat i yrket. Och det har gått därefter. Det fordras sannerligen en helt annan solid utbildning och helt andra insikter att driva affärer än dessa herrar förfogat över vilka satt i gång de krisföretag som nu ramla det ena efter det andra som korthus för en vindil. Så pass invecklat är det modärna livet att det fordras kunskaper och utbildning att leda en affärsverksamhet. Att som dilettant fuska i yrket är, som dagens händelser nogsamt visa, en ganska riskabel förströelse. Det är så långt ifrån att den borgerliga liberalismen är roten till det onda att tvärtom försumpningen inträtt i och med de statliga åtgärder till näringslivets kontrollerande, som vidtagits i samband med kristiden. Detta statsingripande har mycket mer frändskap med socialismen än med liberalismen. Det är i själva verket mycket svårt att kunna hoppas på att vid ett förstatligande av någon väsentlig del av näringslivet kunna skydda sig mot liknande missförhållanden. — Den borgerliga affärsmoralen räknar icke med någon överdriven godhet hos människorna. Den räknar däremot med duglighet och hederlighet. All borgerlig och fri affärsverksamhet baserar sig i sista hand på förtroende människor emellan. Den som blir förvunnen till ett ohederligt tillvägagångssätt gör sig detta förtroende förlustig och blir själv lidande därpå. Den borgerliga affärsmoralen har därför byggt på vederhäftighet och redbarhet i handel och vandel. De socialdemokratiska affärsdilettanterna ha veterligen icke råkat illa ut genom att tillägna sig ett för stort mått av dessa egenskaper. Det är sannerligen icke av borgerlighet som de blivit anstuckna."

FYRA ÅR VID FRONTEN.

Erfarenheter och iakttagelser ifrån min tjänstgöring som soldat i den canadiensiska armén.

Av **John A. Hägglund.**

VII.

RESAN EMOT SLAGLINJEN.

Efter att ha passerat revy för konung George, Lord Kitchener m. fl., emottog den canadiensiska divisionen, bestående av 3 infanteri-brigader, 3 artilleribrigader, ammunitions- och provianttross, ingenjörer och divisionskavalleri, order om att embarkera för Frankrike. Förberedelserna för avseglingen voro vittomfattande, man slopade infanteriets pack-don (equipment), som hade medförts ifrån Canada och virket var tillverkat av läder och som hade patenterats av en person vid namn Oliver. Det ersattes med det engelska pack-donet, vars material består av ett starkt tyg kallat Webb. Orsaken till detta ombyte var att The Oliver Equipment blev funnet vara odugligt, ity att man fick svåra skavsår ifrån rubbningarna av de tjocka läderremmarna o. s. v. Även artilleriets och trössens seltyg ersattes med nytt sådant, och de gamla uniformerna ombyttes med nya. Jag nämner detta därför att genom denna mass-slopning av de nämnda artiklarna förlorades en väldig summa av pänningar. Ortens lantbrukare togo tillfället i akt för att fritt skaffa sig nästan nya seltyg ifrån det förråd, som hade vårdslöst kastats på skrothögarna vid de olika lägren. Flere tusentals dollars värde av läder och sadelmakeriarbete gick här förlorat blott och bart genom vårdslöshet.

I den andra veckan av februari avseglade divisionen ifrån Avenmouth till St. Mazaire i Biscaya-viken och fortsatte den 350 mil långa färden därifrån till Belgien per järnväg.

De 6, 9, 11 och 17 bataljonerna blevo lämnade i England som reservtrupper. Lord Strathcona's Horse, som jag nu tillhörde, Royal Canadian Dragoons och King Edward's Horse blevo också kvarhållna där för att fortsätta sin träning. Det beräknas att under normala förhållanden åtgår en tid av 3 år för att fullständigt träna en kavallerist, och dessa regementen hade hittills haft endast 5 månader för att skickliggöra sina rekryter i en sådans göromål. Detta ansågs för att ej vara tillräckligt, så beslut fattades om att ännu en tid låta oss fortsätta med vår exercis.

De 3 nämnda regementena tillika med The Royal Canadian Horse artilleri (Hästartilleriet) sammanslogos nu till en brigad av kavalleri och blev kallad för The Canadian Cavalry Brigade. General J. E. B. Seely utsågs till brigadens ledare; han var strax före krigets utbrott Englands krigsminister och är en av detta lands mest aktiva och välkända politici. General Seely var dessutom en god soldat och en framstående militärisk ledare, som inom kort blev nästan avgudad för sitt mod, sin enärgi och omtänksamhet, av sina underordnade i brigaden. Hela tiden jag var vid fronten tillhörde jag denna brigad, och det är om densammas bragder och arbete vid slaglinjen jag kommer att skriva i fortsättningen.

DODD'S KIDNEY PILLS
FOR ALL KIDNEY DISEASES
CURES RHEUMATISM
BRIGHT'S DISEASE
DIABETES BACKACHE
NUMBER 23 THE PROPRIETARY

Dodd's njurpiller för alla njursjukdomar. Botar reumatism, sockersjuka, diabetes och ryggverk. De säljas för 50c. pr ask, eller sex askar för $2.50, hos alla handlare eller vilja vi sända dem vid mottagandet av betalningen. Dodd's Medicine Co., Ltd., Toronto, Ont.

Vår träning fortsattes nu med stor ihärdighet vid Moresfield Park, och goda framsteg gjordes i alla riktningar, så att inom kort ansågos vi vara lika så skickliga ryttare och kavallerister som något engelskt regemente.

Under tiden hade det canadiensiska infanteriet nått slaglinjen och varit under eld. Först i slaget vid Neuve Chapelle, där de tjänstgjorde som reservtrupper; sedermera upptogo de en sträcka av löpgravar (trenches) i Ypres bukten. Det var under det att canadiensarne höllo dessa löpgravar såsom dess garnison, att tyskarna gjorde sitt andra häftiga anfall emot staden Ypres och som hade till avsikt erövrandet av Calais för att med dess besittning avskära de korta förbindelserna emellan England och Frankrike. Under detta anfall begagnade sig fienden för första gången av giftiga gaser, och för att läsekretsen skall få ett bättre sammanhang av det hela skall jag nämna något om detta märkliga slag.

Bukten (salient) vid Ypres har blivit välkänd för alla forskare av de militära kampanjerna i Flandern. Liksom alla andra bukter var den känd för att vara en ömtålig och svag punkt för de militära styrkor som höllo densamma. Orsaken varför den försvarades med så stor envishet och manspillan är redan nämnd och av sådan betydelse att mera behöver ej ordas härom.

Striden i närheten av Ypres hade pågått med mer eller mindre häftighet under en längre tid och är ansedd som ett av de mest blodiga slag i krigshistorien, detta även om man tager i betraktande det vida omfång varmed man beräknar manspillan i detta förstörande och livs-uppslukande krig.

Den 22 april höllo canadiensarna en linje av löpgravar på en sträcka av 5000 yards, gående i nordvästlig riktning ifrån Ypres—Roulers järnvägen till Ypres—Poelcappelle landsväg. Deras vänstra flygel försvarades av franska kolonialtrupper, som till största delen bestodo av "turcos" och "zuaves". Dagen var jämförelsevis fredlig, ljus och solvarm, och med undantag av bombarderingen av den sönderskjutna Ypres-staden var ett normalt förhållande rådande. Men kl. 5 på kvällen började fienden att utföra ett mycket försiktigt planlagt gasanfall mot de franska trupperna på canadiensarnes vänster. Intensiv, kvävande gas utsprutades mot deras löpgravar med hjälp av pumpar och pipor som voro nedlagda i bröstvärnen av fiendens positioner. Gas-vätskorna, med hjälp av en favoriserande vind, drevo i ibland fransmännen och förgiftade eller oskadliggjorde alla som kommo under dess verkningar.

Detta tilltag av fienden var ett brott emot Haag-konferensens stadgar och barbariskt som det var, kritiserades det skarpt av alla länder, icke minst de neutrala. Begagnandet, eller att börja med att begagna gas, är en av Tysklands många skamfläckar i historien.

Gasen i fråga var klorid (Chlorine) gas och är en av de giftigaste gaser man kan på kemikalisk väg tillverka. Den är gul till färgen och förnimmes genast genom sin lukt. På grund av dess tyngd flyter den mycket nära marken och tränger in i alla försänkningar i densamma. Man behöver ej taga mer än 2 eller 3 andedrag av luft som är förgiftad av klorin för att bliva sjuk, ofta med dödligt resultat. Lungorna svälla ut, och plågorna äro ungefär desamma som erfaras av en drunknande person.

Som ingen av de allierade makterna hade ens en aning om att fienden skulle begagna sig av detta förskräckliga medel, var man ju alldeles oförberedd och utan skydd mot detsamma. Inom kort försågos vi med en sorts mask, som skulle tjäna som skydd emot gasen, och denna förbättrades som tiden gick, så att till slut var man nästan totalt skyddad mot gasförgiftning, detta om man hade kännedom om att gas begagnades och om man var snabb nog att sätta gasmasken för ansiktet.

Resultatet av nämnda gasanfall var att fransmännen föllo tillbaks på en längre sträcka och lämnads canadiensarnas vänstra flygel utan skydd eller "in the air", som det heter enligt en engelsk militärfras. Det blev därför genast nödvändigt att förlänga den canadiensiska linjen till vänster ifrån 5000 yards till 9000 för att i någon mån stänga den öppning som åstadkommits genom fransmännens tillfälliga panik och flykt. Under den villervalla som uppstod gjorde fienden häftiga infanterianfall, vilka tillbakaslogos gång på gång av canadiensarna. Striden pågick med en oavbruten häftighet från den 22 februari till den 4 maj, och manspillan ibland västerns söner var oerhört stor på grund av de giftiga gaserna, som även användes emot dem, och den häftiga artillerielden. Men efter att ha omorganiserat försvarslinjen, varunder de nödgades att draga sig tillbaka något, försvarade de sig med sådant mod och uthållighet att fienden fann för gott att hejda sig i sitt anfall.

Berättelsen om det andra slaget vid Ypres är berättelsen om hurusom en canadiensisk division höll sina besittningar, änskönt de voro mycket underlägsna i antal, ity att de hade, enligt beräkning, 4 divisioner emot sig, och hurusom de under den långa striden icke ens förlorade en kanon, men i stället stängde vägen till Calais och erövrade ett anseende som de bästa soldater i detta krig. Canadas gravgård i Flandern är stor. Den är mycket stor. Under detta slag ensamt förlorades 7,000 man i dödade, sårade och fångar. De som vila sin sista ro på dessa lågmarker hava lämnat kvarlevorna på främlingsmark, åt Canada hava de skänkt sina minnen och sin ära.

"On fame's eternal camping ground
Their silent tents are spread,
And glory guards with solemn round
The bivouacs of the dead."

Under det att nämnda slag pågick blev det nödvändigt att så fort som möjligt skaffa förstärkningar, och infanteriet, som kvarlämnats i England, skickades genast till fronten för att fylla de stora luckor som uppstått i leden av den canadiensiska armén. Men antalet infanterister var ej stort nog för att ersätta den stora förlust av liv som hade skett; därför erbjöd general Seely att låta kavalleribrigaden, som han hade beföl över, gå som infanteri till undsättning för våra hårt ansatta kamrater vid slaglinjen. Hans erbjudande hälsades med hurrarop av varenda man i brigaden och antogs av myndigheterna. I en hast blevo vi nu förändrade ifrån kavalleri till infanteri. Våra hästar överlämnades till engelska regementen, och vi försågos med infanteriutrustning. Ross-gevären, som vi medfört ifrån Canada, blevo under den prövning de genomgått i nämnda slag funna att vara odugliga som ett vapen i avtiv tjänstgöring. Ehuru detta gevär är träffsäkert och pålitligt för målskjutning, jakt o. s. v., var mekanismen allt för ömtålig för att arbeta på ett rätt sätt om geväret kom i beröring med lera, sand eller grus, vilket ju ofta var fallet i löpgravarna. Därför blevo vi försedda med det engelska Lec-Enfield geväret, som har visat sig utstå alla prov ett armégevär kan sättas på i krigstid.

Även härutinnan förlorade det canadiensiska folket en oerhörd summa pänningar, som kunnat begagnas på bättre sätt om man följt de råd och rön som erhöllos från sakkännare i den engelska regeringen. Uppköpen som anställdes av Sir Sam Hughes, bestående av skodon, Oliver Equipment och Ross-gevären, kunna gott anses för att vara misstag och orsaker till de skandaler, som förorsakade denne persons fall från sin höga politiska ställning.

Varenda man i regementet erhöll 24 timmars permission för att säga farväl till släktingar och bekanta bosatta i England, och på aftonen den 3 maj 1915 lämnade brigaden Moresfield Park för att resa till Folkstone, varest vi gingo ombord på den kanal-ångare som förde oss till Frankrike. I förbigående måste jag nämna, att dagen för avresan utbröt en epidemi av mässling i det regemente jag tillhörde och en skvadron av detsamma blev satt under karantän och måste stanna efter.

Kl. 1.30 på natten ångade vi ut ur Folkstones hamn med Boulogne som mål. Färden över den engelska kanalen mellan dessa båda städer tog ungefär 1½ timme, under vilken tid varenda person tvingades att bära livräddningsbälte, i händelse av en minpåstötning, fientligt anfall eller dylikt. Vi eskorterades av 3 modärna torpedbåtsjagare och dessutom såg man här och var i kanalen signalerna ifrån den vakande engelska flottans representanter, som vid detta tillfälle utgjordes av kryssare och torpedbåtar, vilka höllo utkik och voro på vakt för fientliga anfall.

Snart satte vi fot på det fastland, å vilket världens mest blodiga drama nu pågick och till vilket vi längtat samt varest vi skulle gå otänkbara erfarenheter och öden till mötes.

Efter ankomsten till Boulogne marscherades vi uppför de branta sluttningarna till St. Martins läger. Där stannade vi i två dagar, under vilken tid vi försågos med sårförbindslen, iodine och "nöds-portioner" (emergency rations). Denna "nödsportion" består av 1 lb. preserverat kött eller "Bully Beef", ½ lb. kex samt té och socker. Portionen i fråga bäres alltid på ens person, och den får ej förtäras utom i nödfall eller efter att man varit avskild från förbindelse med provianttrossen i 24 timmar, vilket ofta menades att man fick svälta i 48 timmar innan den order, som gav oss lov att förtära densamma och vilken måste koma ifrån högre ort, nådde oss. Förbrytelser mot de regler som uppsattes i samband med "the emergency ration" straffades strängt.

Den 6 maj började resan emot slaglinjen i Belgien, och i nästa nummer skall jag skriva något om ankomsten dit, om en arméS organisation vid fronten samt något om den belgiska befolkningen.

VÅRA SKALDER.

Ständigt ha de susat Vemods östanvindar här i Gråvärld,
Lutosträngarna från Dvalings sägdarhärd, Aurvangaland;
Och jag tänkte, intill Gårdag bar mig ljus, att dröm om Dåvärld,
Mytens, sagans, traditionens — hjärtats Sverge, irrarns Blåvärld,
Sammanspunnit Tränads spånad här med hopplöshetens hand.

Just i går, då mina ögon sökte fynd och rariteter
I en frändes bokskåp, fann jag än ett skäl till kvid och kvad;
Här för dem Ernst Skarstedts nötta "Leiflands-svenskarnas poeter"
Syntes, och vid varlig bläddran drack jag mjöd ur varje rad.

Tusen gånger namnen tecknats å min hjärnas gråa drällar,
Länge, länge sedan — tidigt, förr än sommar bytts i höst;
Vackra, varma tankar logo över dem, när yngre kvällar,
Feers sommarljuva gömslen, dvärgatjäll och thursehällar
Kvådo annan sång, än minnets, med en värmre ton och röst.

Gärna där jag slutit cirkelns varje del i brodersfamnen —
Även dem, vars eldar glödgat pamp, som gjordats vid min länd;
Men —ej enbart deras toner gåvos degel: även namnen
Vägdes där å Meters betsman..... Må nu mödans lön bli känd:

Axon, Bonggren, Elmblad, Lindholm, Stolpe, Wicklund, Wärner, Linder —
Vid troké — troké, från början, hän till alfabetets slut!
Och — alltjämt omkring trokéens änne — Vemod kransen binder:
Norman, Skarstedt, Olson, Martin —
— alla mött trokéens binder:
Deras NAMN, som deras BIKTAN luttrats uti dennes lut.

Person ÄR troké, — jag känner't: grubblande och obelåten —
Tillfredsställda äro endast bukars horder invid — ho! —
Ej i ögat, men i hjärtat, men i hjärnan skönjes gråten —
Uti tänkar'drag få aldrig smärtans alfer gärda bo!

Mumlar du, att ock daktyler burits såsom namn av våra:
Åkermark, Enander — mången: Hedenfelt och Stockenström,
Peterson. Ja, visseligen, spanare; men — du kan spåra
Uti Gudmund, uti Johan lätt trokéerna, som tåra,
Som betvingat bärarn ständigt vid hypnotisk vallmos töm!

Fredenholm har altarskaldat som daktyl — vid Axels fana:
Blev troké — i funtens vatten, var och är och blir — troké!
Jamber? Tvänne, Varav endast EN (Sundell) gått jambens bana!
Och av ystra anapester intet spår jag mäktar se.

Länkar uti diktarkedjan — Svensk-Amerikas —, ni kära:
Ljungens blom ,och grönt från granen strör jag å er griftegård;
Dvalinsfanan, bragefanan ni i Fjärrland sågos bära —
Nuets slummerhord förvisso vaknar någon gång, att ära
Bragdebikt, i dikter biktad, eder —
— halvt förgätna vård.

Johan G. R. Banér.

SVERIGES ÄLDSTA STENKYRKA.

Vad grävningarna vid Dalby påvisst.

Vid Dalby kyrka i Skåne, vår älsta nordiska kyrka, ha sedan en tid tillbaka under ledning av professor S. Curman och docent O. Rydbeck, assisterade av amunuens I. Zetterberg och arkitekten J. Anjou, pågått en del omfattande grävningar varunder betydande resultat vunnits.

Då dessa härom dagen demonstrerades inför medlemar av Etnologiska föreningen i Lund framhöll docent Rydbeck de olika uppfattningarna om kyrkans ålder. Undersökningen har främst gått ut på att visa om kyrkan var grundad av Sven Estridson. Genom bevis kan nu styrkas att den nuvarande kyrkans östra del, således allt utom förhallen, den s. k. kryptan och vapenhuset utgöra en del av den kyrka, som Sven Estridson byggde antagligen omedelbart efter 1060.

Kyrkan anlades som biskops kyrka men övertogs sedan av ett brödrakonvent av augustinermunkar. Då förhallen tillbyggdes mellan åren 1125 och 1150 sträckte sig kyrkan åt väster än nu eller också var den oavslutad i väster. Vid sidan av denna förhall fanns en kvadratisk byggnad vid vardera sidan åt norr och söder anslutande sig till sidoskeppen.

Dessa byggnadspartier, som kommunicerade med förhallen, voro antagligen torn. I stället för dessa torn uppfördes i mitten av 1200- talet ett större torn över förhallens östra del. Vidare tillfogades ett vapenhus på södra sidan.

Efter reformationen förföll kyrkan, då den på grund av sin storlek var för dyrbar för församlingen att under hålla. De östliga partierna raserades under senare delen av 1600- talet.

Ovanstående fakta ha bland andra kunnat fastställas under grävnigarnas gång. Därtill ha påträffats en hel del gravar från 1100- talet vid kyrkans såväl östra som västra sidor. Beträffande dessa gravar har professor C. N. Furst meddelat, att de ej äro munkgravar utan snarare familjegravar då det t. ex. vid kyrkans östra sida fanns fyra intill varandra liggande gravar, i vilka lågo en man en kvinna och två barn. Såväl i Dalbygravarna som vid grävningarna vid Vreta kloster har det visat sig att huvudena lågo i högre plan än kroppen.

The Royal Bank of Canada

Auktoriserat kapital ..... $25,000,000 Reservfond $18,000,000
Inbetalt kapital ..... $17,000,000 Totala tillgångar $533,000,000

President ..... Sir Herbert S. Holt
Vice President and Managing Director ..... E. L. Pease
General Manager ..... C. E. Neill

Alla slags bankaffärer utföras. Räkningar öppnas för enskilda personer eller korporationer. Pänningar försändas till främmande land enligt lägsta möjliga avgifter. Speciellt uppmärksammas sparbanksavdelningen, där man kan öppna räkningar med $1.00. Ränta beräknas två gånger om året.

WINNIPEG (West End) BRANCHES

Cor. William and Sherbrook ..... T. E. THORSTEINSON, Manager
Cor. Portage and Sherbrook ..... R. L. PATERSON, Manager
Cor. Sargent and Beverley ..... F. THORDARSON, Manager
Cor. Main and Logan ..... M. A. O'HARA, Manager

SVERIGES ÄLSTA KÄNDA SKOMAKARERÅ

är av år 1474, stiftate "jungfru Maria och den helige Markus till heder." Skråets medlemmar gjorde ej endast utan beredde även och sålde läder. Ämbetsmännen kallades här verkmästare, läderskådare, skoskådare och kämnerer.

För inträde i skrået fordrades bl. a. godkänt förfärdigande av "mästaresko", egentligen tre par skor och ett par höga stövlar. Den som vunnit inträde, skulle giva en frukost, varefter han av verkmästaren följdes till rådhuset för att erhålla burskap. Vid nästa gille skulle han erlägga 12 öre i s. k. "våpnarpängar." Hade han väl fått burskap, kunde han hålla öppen bod för läder och skodon. Utlänskt läder fick han dock icke sälja, men väl på begäran av kunder begagna sådant för deras skodon. Tillsyn över ämbetsbrödernas arbete utövades av läder och skoskådarna, som gingo omkring i staden från den ena skomakaren till den andra och det var belagt med straff att "med onda ord" bemöta dessa personer, då de voro stadda i utövning av ämbetet.

Hela hantverkarens familj hade enligt skomakareskråets stadgar en viss förbindelse med ämbetet. Son av skomakare behövde icke avgiva den annars förskrivna "lärotunnan," var han befriad från frukosten men måste dock erlägga "mästartunnan" och väpnarepängarna. Samma stadgande gällde i tillämpliga delar skomakarens dotter och änka, och den sistnämnda kunde få upprätthålla sin avlidne mans affär, dock längst under ett år.*

Ett strå vassare. Då kungen av Preussen och tsar Alexander 1815 voro i Paris, promenerade de en dag utan följe på gatorna. I närheten av Palais Royal finns det en mängd smala gator och gränder, och där gingo de så grundligt vilse, att de till slut icke hade en aning om var de befunno sig. Tsaren vände sig därför till en välklädd herre och frågade honom efter närmaste väg till Tuilierierna. Den tillfrågade förklarade, att han vore på väg dit själv och att herrarna kunde följa med honom.

"Är det tillåtet att fråga", sade han på vägen, "vem jag har den äran att ledsaga?" "Jag är kejsaren av Ryssland", var svaret.

Herrn smålog något ironiskt och frågade med en blick på den tredje i sällskapet: "Och vem är den andre herrn?" "Kungen av Preussen."

Parisarens ansikte blev allt gladare, vilket de båda majestäterna dock icke lade märke till då han vid presentationen gjorde en djup bugning. Därpå tillät sig tsaren fråga, vem det var han stod i tacksamhetsskuld till för artigheten att visa dem vägen.

"Jag?" sade parisaren. Jo, jag är kejsaren av Kina."

Gynna Svenska Canada-Tidningens annonsörer

Varje flaska

— uppfyller det löfte, som berör yttersta gränsen av uppfriskande.
Avkylande, behagligt och hälsosamt. Bevisat genom åratal av populär uppskattning.
Begär det äkta genom fulla namnet — tillnamn uppmuntra substitut.

THE COCA-COLA CO.
WINNIPEG, MAN.
Made in Canada
Order a case from your dealer.